

**VERSLAG VAN DE SESSIE VAN DE RAAD DER GEMEENTE HAARLEMMERMEER
OP DONDERDAG 19 NOVEMBER 2020**

Onderwerp: Sessieverzoek van de fractie van HAP: Tekorten in het Sociaal Domein

Voorzitter: dhr. M. Achterbergh-Copier

De leden: mw. M.E. Ballieux-Hamel, dhr. M.L. Beusenberg, dhr. E. Boscher, dhr. C. el Idrissi, dhr. R. Kenselaar, dhr. W.J.J.M. Klijn, dhr. H.C.M. Koning, mw. C.F.M. van der Meij, dhr. J.J. Schaap, dhr. H.P. Spijker, dhr. E. Vermeulen, dhr. J.P.H. de Vries

Griffier: dhr. B. Heerema

Portefeuillehouders: mw. W. Booij-van Eck

Insprekers: Geen

De VOORZITTER: Goedenavond allemaal, ik open de vergadering. Voor ons ligt het sessieverzoek van PvdA en HAP waarbij, als ik me niet vergis de HAP de hoofdiener is. Het sessieverzoek gaat over de tekorten in het Sociaal Domein en aangezien het vermoedelijk een zeer gevoelig onderwerp betreft, wil ik heel duidelijk de vergaderregels nog even met u doornemen. Er zijn twee termijnen en beide termijnen gaan van uw spreektijd af. Doet u een interruptie dan betekent dat dat die tijd van uw eigen tijd afgaat, inclusief de beantwoording, met uitzondering van het college. Mijn verzoek is: houd uw inbreng in eerst termijn kort zodat u tijd overhoudt om met elkaar in debat te gaan. Want ik ga strak op de tijd zitten. Het verzoek is als u niet spreekt, uw microfoon uit te zetten. Dan wil ik graag beginnen en het woord geven aan de HAP, ik vermoed de heer El Idrissi.

De heer EL IDRISSE: Dank u wel voorzitter, goed dat we in deze getale bij elkaar gekomen zijn op korte termijn. Als gevolg van de coronacrisis is dit wel een heel bijzonder jaar voor het Sociaal Domein, de verwijzers en aanbieders die daarin actief zijn, en niet in de laatste plaats voor de inwoners die aangewezen zijn op ondersteuning. Mijn fractie wil graag vooraf een ding duidelijk maken: dat we de zorg niet verder gaan verschraken. De maatregelen die we vandaag bespreken, zijn puur en alleen bedoeld om na te denken over hoe we de kosten binnen dit programma beheersbaar kunnen maken zonder dat we afdoen aan de kwaliteit van zorg die onze inwoners zo verdienen. Zoekend naar verklaringen voor dit enorme tekort, is mijn fractie helder.

Kort gezegd, is de verklaring tweeledig, namelijk enerzijds de externe factoren waarbij gemeenten louter en alleen een uitvoerende rol hebben en anderzijds factoren waarbij we als gemeente wel een rol van betekenis zouden kunnen spelen. We zien een landelijke trend van toename in de vraag naar zorg en ondersteuning. Als gevolg van de complexe problematiek wordt geleverde zorg en ondersteuning vooral ook intensiever. Dit laatste geldt vooral voor jeugdhulp. Bij jeugdhulp zien we dat gemiddeld 72% van de verwijzingen afkomstig is van wettelijke verwijzers. Vooral van huisartsen, jeugdartsen, medische specialisten, rechters, jeugdbeschermers en jeugdreclassering. Als gemeente komen we hier gewoonweg niet aan te pas maar zijn we wel financieel verantwoordelijk. Ook zijn de openeinderegelingen een doorn in het oog en hebben we afgelopen week in de krant kunnen lezen dat de decentralisaties in 2015 niet het gewenste effect hebben gehad; waar aanvankelijk door het rijk werd gedacht dat gemeenten de ondersteuning effectiever en efficiënter en dus ook met aanzienlijk minder geld zouden kunnen uitvoeren, is het tegenovergestelde waar. Door inzetten op praktijkondersteuning

bij de huisartsen, realiseren we wel een dempend effect op het aantal onnodige verwijzingen, zo valt te lezen. Ik kom daar zo nog even op terug met ons voorstel voor aanscherping binnen dat proces.

Even naar de cijfers waar we het vandaag over gaan hebben en de aanloop naar dit enorme tekort. In de voorjaarsrapportage vermeldde het college een tekort te verwachten op jeugdhulp en WMO van € 1,9 miljoen. Dit tekort was gebaseerd op het resultaat van de jaarrekening omdat als gevolg van de coronacrisis het afgeven van een eerste prognose niet mogelijk en ook niet realistisch was. Het verwachte tekort op jeugdhulp en de WMO komt nu uit op een totaal van € 7,6 miljoen. Ik herhaal nog maar even: € 7,6 miljoen. Deze voorliggende nota en bijbehorende maatregelen richten zich erop de tekorten binnen jeugdhulp en WMO te verminderen omdat daar het financiële tekort het grootst is. Mijn fractie gaat hier voor nu mee akkoord. We moeten tenslotte ergens beginnen. Maar we vergeten niet dat er op andere terreinen ook winst en aanscherping valt te behalen, wellicht iets om in de nabije toekomst te bespreken.

Het effect van de invoering van het inkomensonafhankelijk abonnementstarief in de WMO drukt gigantisch op de begroting. Het aantal inwoners met een midden- of hoog inkomen dat gebruikmaakt van hulp bij het huishouden is toegenomen met 175% ten opzichte van 2018. Mijn fractie heeft hier op verschillende momenten aandacht voor gevraagd en ik kan het niet vaak genoeg herhalen. Wellicht werkt de kracht van herhaling richting het rijk. Aan landelijke partijen hier in raad de vraag: laat de zorg/hulp bij het huishouden geen subsidie voor de rijkere zijn en schaf dat inkomensafhankelijk abonnementstarief onmiddellijk af. De VNG heeft er bij het kabinet op aangedrongen de herijking Gemeentefonds Sociaal Domein al in de decembercirculaire uit te werken, wat aangeeft dat de urgentie voor beheersing van kosten binnen het domein een landelijk probleem is.

Ik neem u even mee terug naar de Voorjaarsrapportage 2020 waarbij vijf maatregelen aangekondigd zijn om op de kosten in het Sociaal Domein te kunnen besparen, dan wel de kosten te kunnen beheersen. We willen graag bij een maatregel stilstaan en daarmee de relatie leggen met de nu voorliggende maatregelen, namelijk het beheersen van de kosten in samenspraak met aanbieders. Als gevolg van het uitbreken van de coronacrisis is hier onvoldoende aan toegekomen en wordt dit nu weer opgepakt, zo valt te lezen. Als het aan mijn fractie had gelegen, hadden we de specifieke samenwerking in een veel eerdere fase moeten oppakken, in een fase dat de budgetten nog toereikend waren maar de signalen duidelijk waren dat de tekorten in de toekomst zouden toenemen.

Dan terug naar de voorliggende maatregelen. Mijn fractie kan kort en bondig zijn. Van alle maatregelen is er een maatregel die aanbieders dwingt mee te denken en zich daarmee te schikken naar onze ambities. Het invoeren van een budgetplafond geeft enerzijds aanbieders de ruimte om de prijs te verlagen, of juist te verhogen, of anderzijds de hoeveelheid juist te verlagen of te verhogen, om de grens van 95% van de jaarlijkse omzet niet te overschrijden. Het risico is wel dat aanbieders ervoor kiezen de prijs te verlagen en de hoeveelheid te laten toenemen, met als gevolg dat de kwaliteit van zorg zou kunnen dalen. Een belangrijke voorwaarde is dan ook dat aanbieders zich hier bewust van zijn en de kwaliteit van zorg belangrijker achten dan de hoeveelheid patiënten die zij in behandeling nemen. Onze raamovereenkomsten bieden hier op dit moment nog niet de mogelijkheid toe. Wel kan het op basis van wederzijds goedvinden. Mijn fractie verzoekt het college dan ook om dit zo snel mogelijk met aanbieders te bespreken.

Ik ga afsluiten. Ik wil nog een ding aanhalen en dat is de werkwijze. Verwijzers bepalen samen met de inwoner welk type zorg het meest geschikt is. Het is vervolgens aan aanbieders, die duur en intensiteit van de zorg bepalen. Mijn fractie is voor deze werkwijze waar vertrouwen en ruimte voor onze professionals de basis vormt. Tegelijkertijd is aanscherping binnen deze manier van werken noodzakelijk. Mijn fractie roept op een evaluatiemoment vast te leggen halverwege het zorgtraject, waarin het gesprek plaatsvindt tussen gemeente en aanbieder over de duur en intensiteit van het nog te belopen traject. Met andere woorden, een moment van evaluatie waar een go-no-gomoment wordt ingelast. De beslissing hierover ligt vooralsnog bij de aanbieder. Ik hoor graag een reactie van het college op dit idee. Tot zover de bijdrage.

De VOORZITTER: Dank u wel mijnheer El Idrissi, dan gaan we naar de PvdA, mijnheer Klijn.

De heer BEUSENBERG: Voorzitter, ik had mijn handje opgestoken om mijnheer El Idrissi iets te vragen.

De VOORZITTER: Mijnheer Beusenbergh, ik dacht dat u de volgende spreker wilde zijn, maar u wilt een interruptie plegen, aan u het woord.

De heer BEUSENBERG: Dank u, ik wil de HAP vragen hoe zij erin staan. Zijn zij bereid om wanneer er extra geld nodig is voor zorg op korte termijn en juist voor die jeugdzorg, daarvoor te zorgen zodat dat geld dan eventueel maar bij de gemeente vandaan komt en we niet gaan zitten wachten op het rijk? Hoe staat u daar tegenover?

De VOORZITTER: Mijnheer El Idrissi.

De heer EL IDRISSE: Ik denk dat we vandaag bij elkaar gekomen zijn, mijnheer Beusenbergh, om eens te kijken hoe we dat tekort en die kosten beheersbaar kunnen maken. Ik heb al aangegeven in mijn bijdrage dat dat tweeledig is: 1. ik heb aangegeven 'de middelen moeten van het rijk komen, er moet gewoon meer geld bij'. Dat is ook zo, er moet ook gewoon meer geld bij. Maar we moeten ook, denk ik, de hand in eigen boezem steken en we moeten ook zelf kijken hoe we met een aantal maatregelen toch enigszins de kosten kunnen beheersen. En daarvoor hebben we deze sessie denk ik ook ingepland, om eens te kijken met z'n allen hoe we dat kunnen doen. We zullen nooit die € 6,7 miljoen helemaal wegwerken, dat kan niet, maar we kunnen wel kijken hoe we een aantal miljoenen ergens vandaan kunnen halen. Dus dat is ook het verhaal dat we nu houden.

De VOORZITTER: Mijnheer Beusenbergh.

De heer BEUSENBERG: Dank u voorzitter, ik hoor mijnheer El Idrissi twee verschillende dingen zeggen. Aan de ene kant moeten we kijken hoe we de kosten kunnen beheersen, en daar ben ik het helemaal mee eens, maar aan de andere kant wil SRH uitsluiten dat het misgaat in die tussenliggende periode dat we aan het kijken zijn waar we in de kosten kunnen snijden. Dat moet dan wel met de garantie dat kwetsbare groepen daarvan gevrijwaard worden want we hebben er natuurlijk helemaal niets aan op het moment dat er geldtekorten zijn of patiënten op de wachtlijst worden gezet, daar helpen we onze burgers niet mee. Dat wil ik voorkomen, dus mijn vraag is nogmaals: gaat u daar dan als coalitiepartner in mee, dat we zorgen dat de kwetsbare groepen niet langs de kant komen te staan en ook niet op die manier verstoken blijven van zorg?

De VOORZITTER: Mijnheer El Idrissi.

De heer EL IDRISSE: Dank voorzitter, ik had de vraag al begrepen mijnheer Beusenbergh. Ik wilde al reageren, sorry daarvoor. Maar zo ben ik ook begonnen mijnheer Beusenbergh: geen verdere verschraving van onze zorg, geen wachtlijsten en dat soort zaken, dat is wel prioriteit nummer 1. Maar we kunnen wel de hand in eigen boezem steken door ernaar te kijken. En als u goed heeft geluisterd naar mijn bijdrage, heb ik het over aanscherpen, dus niet zozeer dat mensen op een wachtlijst komen of dat ze te kort zorg of ondersteuning krijgen, maar een bepaalde aanscherping is van ons als raad, denk ik, wel mogelijk. Daarvoor zijn we hier bij elkaar gekomen.

De VOORZITTER: Dan wil ik graag door met de volgende spreker. De heer Klijn, PvdA.

De heer KLIJN: Dank u wel voorzitter, we hebben het vandaag over de toenemende tekorten in het Sociaal Domein en dan met name in de jeugdhulp en de WMO. Het kan niemand zijn ontgaan dat de landelijke trend al een tijdje gaat naar een grotere vraag naar jeugdhulp in het algemeen en de complexe jeugdhulp in het bijzonder. Ook de vraag naar hulp vanuit de WMO neemt toe en dat laatste wordt veroorzaakt, zoals al eerder verteld door de door het rijk opgelegde inkomensafhankelijk abonnementstarief. De extra kosten hiervan moeten opgebracht worden door de gemeenten. De toenemende kosten voor jeugdhulp worden onvoldoende gecompenseerd door het rijk. We moeten dus niet vreemd opkijken dat het tekort dan oploopt. Sinds februari hebben we te maken met de coronacrisis. De gevolgen voor de geestelijke gezondheid blijken groot te zijn, juist onze jeugd wordt hierdoor zwaar getroffen. Hierdoor is het beroep op de jeugdhulp extra toegenomen, denken wij. We mogen verwachten dat dit corona-effect nog wel even na-ijlt. Er is dus een door corona nog versterkte vraag naar jeugdhulp. Dat gebeurt in een tijd dat ook de zorgprofessionals gebukt gaan onder de pandemie. Als je verkouden bent, kun je niet meer naar je werk en als je besmet bent, al helemaal niet. Zorginstellingen zijn hierdoor gedwongen extra personeel te zoeken. Jeugdhulp staat in deze tijd onder enorme druk en ja, de kosten lopen dan op.

Dan lokaal. In september werden wethouder en raad verrast door een veel hoger tekort op het Sociaal Domein dan verwacht. Vanwege de coronacrisis waren er na het eerste kwartaal geen gegevens aangeleverd voor de forecast waarmee de gemeente werkt. Hierdoor ontbrak even het zicht op de kostenontwikkeling. Dat is heel jammer, maar we hebben daar wel begrip voor als PvdA. Dit is wat ons betreft ook een wake-upcall. Afgesproken controlemomenten moeten voortaan intact blijven. Het lijkt ons ook een goed idee als de gegevens uit de forecast en uit de kwartaalgesprekken vertaald worden naar een totaal dashboard waarover aan de raad gerapporteerd wordt elk kwartaal. Zo kan de raad beter haar controlerende rol uitoefenen. Ik hoor graag van het college, maar ook van de collega's, hoe zij hierover denken.

In deze sessie hebben we het ook over de vraag hoe de tekorten in het Sociaal Domein bestreden moeten worden. De PvdA verwacht dat het toenemende beroep op de jeugdhulp onder de huidige maatschappelijke omstandigheden structureel van aard is. Extra financiële middelen van het rijk zijn dan ook noodzakelijk. Het Centraal Planbureau kwam deze week tot de conclusie dat de decentralisatie van het Sociaal Domein mislukt is. In Haarlemmermeer gaan we uit van een stabiele sociale basis die we ontwikkeld hebben na de decentralisatie. We hebben het Haarlemmermeers model ontwikkeld. Een goede lokale evaluatie is, wat de PvdA betreft, zeer gewenst. We dienen dan ook de motie mede in – maar dat doen alle partijen – voor een onderzoek door de Rekenkamercommissie en wellicht is het ook nodig dat het college zelfstandig daar onderzoek naar laat doen.

De tekorten die in een programma ontstaan, moeten binnen dat programma gecompenseerd worden, dat is de algemene afspraak in deze gemeente. Zoals ik bij de begrotingsraad al aangaf, gaat dat voor het Sociaal Domein niet lukken. We weten niet wat het rijk nog gaat compenseren en wat de kabinetsformatie in 2021 aan structurele maatregelen gaat opleveren. Wat kunnen we lokaal dan wel doen? In ieder geval de eerdergenoemde evaluatie van het Haarlemmermeers model. Het college heeft aangegeven in de voorjaarsrapportage met de uitkomst van de zoektocht naar mogelijkheden te komen. De raad moet hierbij in een vroeg stadium betrokken worden, vinden wij. Ik stel dan ook voor dat er over een maand of drie een sessie komt om de dan uitgewerkte mogelijkheden te bespreken. De raad kan dan eventueel daar nog sturing aan geven. De PvdA houdt onverkort vast aan het standpunt dat voor iedereen kwalitatief goede zorg goed bereikbaar moet zijn. Met name de inzet van praktijkondersteuning bij huisartsen lijkt ons een goede mogelijkheid om de instroom naar specialistische zorg te beperken.

De VOORZITTER: Mijnheer Klijn, u heeft nog anderhalve minuut, voor de hele sessie, dat wil ik u even meegeven.

De heer KLIJN: Dank u wel. De belangrijkste zijn het bezuinigen op tarieven en het instellen van budgetplafonds. Dit kan pas ingevoerd worden als het huidige contract afloopt, dus dat duurt nog even. En er komen openbare aanbestedingen. De PvdA is hier een beetje huiverig voor. Dergelijke bezuinigingen kunnen de kwaliteit en beschikbaarheid negatief beïnvloeden. Anderzijds kunnen ze een prikkel zijn voor zorgaanbieders om efficiënt met de middelen om te gaan. Mogelijk zijn dit soort maatregelen sowieso niet mogelijk. Er zijn op dit moment al veel grote zorgaanbieders die op de rand van omvallen staan wegens financiële tekorten. We wachten de verdere uitwerking van het college af. Ik dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel mijnheer Klijn, dan wil ik naar mijnheer Boscher van de VVD.

De heer BOSCHER: Dank u wel voorzitter. Hoe zijn we dit voorjaar in zo korte tijd van € 1,9 miljoen tekort uit de bocht gevlogen naar een prognose van € 7,6 miljoen? In de informatie die we hebben gekregen van het college, zowel schriftelijk als in een informatieve sessie, ontbreekt naar onze mening nog steeds een duidelijk analyse. Afgezien van het geld missen we ook een inhoudelijke analyse over de mensen om wie het gaat. Met name als het gaat om de jeugdhulp willen we een beter beeld krijgen waarom onze jeugd ieder jaar substantieel meer zorg nodig heeft. Voor onze jongeren doen we het. Dan wat betreft de voorgenomen maatregelen. Van geen van deze maatregelen wordt de VVD echt enthousiast. Een aantal maatregelen, zoals in gesprek gaan met de wettelijke verwijzers, is gewoon staand beleid, waarom zouden we hier nu wel resultaat van verwachten? Dit doen we al vijf jaar zonder enig succes. Bijna alle andere maatregelen zien we als een noodrem om de kosten in toom te houden. Veel van de maatregelen gaan over de achterkant, als mensen al een verwijzing hebben, die mensen hebben dus recht op zorg. Sommige maatregelen druisen in tegen onze zorgplicht en zullen resulteren in langere wachtlijsten voor onze jongeren. Als ouders gaan procederen, ga je als gemeente het schip in. In het gunstigste geval stellen we het probleem daarmee alleen maar uit. Maar ik vrees dat we het probleem alleen maar groter maken. De gemeente en de jongeren krijgen hier letterlijk en figuurlijk de rekening voor gepresenteerd. We zouden veel liever zien dat er aan de voorkant ingegrepen wordt om de zorg behapbaar te houden. Op de wettelijke verwijzers hebben we weinig invloed, maar daarnaast hebben we ook onze eigen gemandateerde verwijzers. Daar zouden we veel meer op moeten sturen, maar ook op het beperken van het aantal zorgaanbieders bij nieuwe aanbestedingen. De spaghetti van 45 grote en waarschijnlijk meer dan honderd kleine zorgaanbieders kan het er niet efficiënter, beter of goedkoper op maken. Door de aanbesteding aan minder partijen te gunnen, kan een betere relatie met zorgaanbieders worden opgebouwd zodat goede gesprekken over financiële beheersbaarheid beter op gang komen en er ook hopelijk eerder een gezamenlijk verantwoordelijkheidsgevoel komt. En wellicht moeten we na vijf jaar ook concluderen dat jeugdhulp meer geld kost dan we vooraf hadden ingeschat en moeten we de kaarten in het Sociaal Domein opnieuw schudden. Daarmee bedoel ik dus middelen herverdelen. We vinden het namelijk een gemiste kans dat er niet nu al breder wordt gekeken in het Sociaal Domein om tekorten terug te dringen, bijvoorbeeld in de sociale basis waar we ongelooflijk veel doen als gemeente en dit ook jaarlijks uitbouwen, zonder dat we weten of het iets bijdraagt. Ik vind dat we hier openlijk het debat over moeten voeren want er moeten keuzes gemaakt worden. Graag hoor ik de reacties van mijn collega's en ik ben ook bereid om hier een vervolgsessie voor aan te vragen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik zie twee handjes, zijn dat interrupties? Mevrouw Ballieux?

Mevrouw BALLIEUX: Ik zou graag mijn bijdrage ook doen, maar misschien heeft iemand anders een interruptie?

Mevrouw Van der Meij: Voor mij geldt hetzelfde, voorzitter.

De VOORZITTER: Oké. Dan zet ik u beide op de lijst maar dan ga ik nu naar de volgende op de lijst, dat is mijnheer De Vries, ChristenUnie-SGP.

De heer DE VRIES: Dank u wel voorzitter, de uitgaven voor het Sociaal Domein lopen behoorlijk uit de hand, niet alleen in onze gemeente, maar overal in het land. Wat ons opvalt, dat werd ook in de informatieve bijeenkomst genoemd, is de forse toename van de kosten voor de jeugd. Er wordt gesproken van een complexere problematiek, een grotere instroom en meer intensiteit van de zorg. Toename van jeugdzorg met en zonder verblijf. Onze fractie zou wel een grondig onderzoek willen zien naar de oorzaken van die toename en hoe daarmee om te gaan en in hoeverre dat tegen te gaan of op te lossen is. Dan heb je het echt over de voorkant. Maar dat zou landelijk opgepakt moeten worden en dat kunnen we als gemeente waarschijnlijk niet. Het kan toch niet zo zijn dat er in een land waar de gelukscijfers zo hoog liggen, zoveel persoonlijke problemen bij jongeren zijn?

Concreet over de voorgestelde maatregelen. Er worden diverse maatregelen genoemd, zoals budgetplafonds, cliëntenstops, kortingen, et cetera. Als oplossingen worden gevonden in het niet geven van noodzakelijke hulp, dan krijgt u onze fractie in ieder geval niet mee. En nog een zijdelingse opmerking: En hoe reëel is het een taakstelling van € 1,4 miljoen op te nemen? Laten we voorzichtig zijn in het inboeken van ombuigingen als de kans op succes wel eens zou kunnen tegenvallen.

Ik heb door de eerdere sprekers allerlei zaken horen zeggen. Dat lijken me uitstekende onderwerpen voor de tweede termijn, zoals de motie Rekenkamercommissie bijvoorbeeld, het vertrouwen in de professionals en het dichter er bovenop zitten, wat mijnheer Boscher zei, bij verwijzers en gemandateerde professionals. Dat zijn zaken die we mogelijk in tweede termijn verder kunnen bediscussiëren. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel mijnheer De Vries. Dan gaan we naar GEZOND Haarlemmermeer en dat is mijnheer Kenselaar als het goed is.

De heer KENSELAAR: Ja voorzitter, dank u wel. Inmiddels is de laatste week vrij duidelijk geworden dat Haarlemmermeer niet de enige gemeente is die kampt met tekorten of overschrijdingen in het Sociaal Domein, en dan met name in de jeugdzorg en de WMO. Sterker nog, vrijwel alle gemeenten kampen met dezelfde problemen en inmiddels wordt steeds duidelijker waar de schoen wringt. Maar dat elke gemeente ermee kampt, wil niet zeggen dat we kunnen volstaan met te roepen 'zie je wel, het heeft niet gewerkt'. Wat goed dan ook dat we eensgezind de bal aan het oppakken zijn, met als aftrap een non-politiek videotreffen enkele weken geleden dat uiteindelijk resulteerde in een door alle partijen ondersteunde motie met een specifiek verzoek aan de Rekenkamercommissie om nog beter op bepaalde aspecten in te zoomen. Het is nu eenmaal beter om aan het stuur te zitten als je een bepaalde kant op gaat dan dat je passagier bent in je eigen voertuig; je moet weten wat er speelt zodat er tijdig kan worden geremd of versneld waar nodig voordat er situaties ontstaan die schade creëren en om reparatie vragen. Dit kost altijd tijd en ergernis en vaak ook geld. Laten we dus ook hier vaker zorgen dat we de BOB zijn, de Bewust Oplettende Bestuurders. We hebben allerlei middelen om aan het stuur te komen en te blijven. Laten we die dan ook maximaal benutten om niet voor verrassingen te komen staan, of in elk geval de verrassingen zo beheersbaar mogelijk te houden. Het gaat ons er zeker niet om in het geval van het Sociaal Domein, als het potje leeg is, te zeggen 'dan hebben de inwoners die nog komen pech', maar juist om er middels duidelijke afspraken met partijen voor te zorgen dat het potje niet leeg gaat, of in het ernstigste geval dat het potje tijdig kan worden bijgevuld zodat de zorg voor zorgbehoevende bewoners of inwoners in elk geval geborgd blijft. En of die partijen nu zorgleveranciers, of het rijk, of wie dan ook zijn, hoe helderder en hoe realistischer de afspraken en de hieruit voortvloeiende prognoses, hoe dichter we op de uiteindelijke realisatie zitten.

Dan rest mij alleen de vraag met de kennis van nu: wat zouden we in de situatie waarover we vanavond debatteren anders hebben gedaan, nog los van waar de Rekenkamercommissie mee zal komen? Of anders gezegd: hoe gaan we vanaf nu zorgen dat we met betrekking tot het Sociaal Domein

maar eigenlijk in elk domein of welke portefeuille dan ook, niet meer zo verrast worden door een tegenvaller als dat nu het geval is? Tot zover, voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel mijnheer Kenselaar, dan gaan we naar het CDA, mijnheer Koning.

De heer KONING: Dank u wel voorzitter. Wat voor ons ligt, lijkt een schier onoplosbaar probleem. We moeten nu als raad een oordeel vellen over drie vragen: is de ontstane situatie verwijtbaar, is het tijdig ontdekt en is direct actie ondernomen?

Op de eerste vraag kunnen we niet de conclusie trekken dat het verwijtbaar is. Immers, we zien dat de vraag naar jeugdzorg en WMO toeneemt en zwaarder, complexer en intensiever wordt. Instrumenten om dit beheersbaar te houden, ontbreken grotendeels. We zien dat 72% door wettelijke verwijzers geschiedt. Deze hebben de bevoegdheid om zonder tussenkomst van de gemeente te verwijzen naar specialistische jeugdhulp. Deze maken vervolgens een behandelplan en bepalen dus duur en intensiteit van de behandeling, de gemeente mag vervolgens betalen. Deze werkwijze is vastgelegd in een wet, de Jeugdwet. De gemeente houdt per kwartaal contact met instellingen en controleert met steekproeven of de gefactureerde hulp daadwerkelijk is geleverd. De accountant heeft deze controle als voldoende effectief beoordeeld.

De VOORZITTER: Mijnheer Koning, u krijgt een interruptie van mevrouw Van der Meij, D66.

Mevrouw VAN DER MEIJ: Dank u wel voorzitter, even een verduidelijkingsvraag. Hoor ik mijnheer Koning zeggen dat de wijze waarop we met onze aanbieders afrekenen, om het zo maar te zeggen, dat is namelijk het PxQ-model, uit de Jeugdwet voortkomt?

De VOORZITTER: Mijnheer Koning.

De heer KONING: Dat heb ik totaal niet gezegd. Ik heb alleen gezegd dat een wettelijke verwijzer dat zonder de gemeente kan doen en de instelling bepaalt duur en intensiteit van de behandeling, daar hebben we als gemeente ook geen zeggenschap over. Dat heb ik gezegd.

De VOORZITTER: Mevrouw Van der Meij.

Mevrouw VAN DER MEIJ: Dan heb ik mijnheer Koning goed begrepen, dank u wel.

De VOORZITTER: Vervolgt u uw betoog, mijnheer Koning.

De heer KONING: Is het tijdig ontdekt? Hierover hebben we twijfel; eerst bij brief van 24 september jl. is de raad geïnformeerd op basis van de uitkomsten van het eerste halfjaar en een prognose over het tweede halfjaar. Dit terwijl toch al langer extra waakzaamheid was geboden. Immers, vanaf 2018 zijn we al geconfronteerd met tekorten en bij de voorjaarsrapportage is niet voor niets het risico van 2 naar 4 verhoogd.

Dan de laatste vraag: is er direct actie ondernomen? Na de mededeling van 24 september jl., maar ook daarvoor is al actie ondernomen. Alle acties uit het verleden staan opgesomd in de brief van 17 september jl. die we onlangs ontvingen. In de oktobernota zijn alle resterende maatregelen opgesomd. Deze leveren naar verwachting niets op en vergen een lange termijn omdat zij zonder medewerking van de uitvoerders niet zijn in te voeren. Een cliëntenstop is voor ons niet aanvaardbaar. Een plafond waardoor wachtlijsten ontstaan, ook niet. Deze gemeente zet op alle terreinen in op een leefbare gemeente voor alle groepen en goede voorzieningen. Het is dan ook onbestaanbaar dat inwoners noodzakelijke zorg wordt onthouden. Bovendien doet het feit dat het budget wordt overschreden niets af aan de plicht van de gemeente. En al eerder is getracht de wettelijke verwijzers te stroomlij-

nen. Ook worden maatregelen binnen en buiten het programma Zorg & Werk onderzocht en die komen bij de Voorjaarsrapportage 2021 naar buiten. Het college probeert met de voorgestelde maatregelen de instroom te beperken en te sturen op de inzet van de aanbieders. De inzet van ondersteuners bij de huisartsen is hier een goed voorbeeld van. Dat is nodig omdat we de indruk hebben dat er mogelijk te veel op goed vertrouwen richting de instellingen wordt geacteerd. En nu heeft de inkooporganisatie Intrakoop 262 jeugdzorginstellingen onderzocht. Zij zijn goed voor 85% van de geleverde jeugdzorg. Ze constateren dat hun financiële positie is verslechterd. Tachtig draaien zelfs met verlies en 49% is financieel kwetsbaar. Ik wil daarmee zeggen dat de instellingen veel belang hebben bij veel werk en goede tarieven en dus waarschijnlijk niet zo makkelijk zullen meewerken om de kosten voor ons te verlagen. We missen evenwel voorstellen hoe om te gaan met de 28% niet-wettelijke verwijzers. Valt daar nog iets te winnen? Een leerplichtambtenaar die een traject kan aanbieden, is die daarvoor opgeleid? En meermalen is ook gebleken dat de combinatie 'handhaver en hulpverlener' geen gelukkige is. Het een gaat bijna altijd ten koste van het andere. En moeten er geen voorschriften komen voor aanbieders om maandelijks de kosten te declareren – dan wordt voorkomen dat er nog rekeningen ter hoogte van € 700.000,00 over het voorgaande jaar binnenkomen – en het per kwartaal evalueren van de behandeling met een indicatie van hoe lang het nog gaat duren? Maar naar ik begreep, gebeurt dit al middels het categoriemanagement. Speciale functionarissen zijn continu in gesprek met verwijzers en aanbieders, met kwartaaloverleggen en een forecast wordt periodiek de budgetuitputting gemonitord en er wordt gesproken met aanbieders over hoe we de kosten kunnen beheersen.

Voorzitter, we zitten in een moeilijke situatie. Maar we moeten niet alleen naar het rijk wijzen. En we zitten trouwens al in een klankbordgroep waar de landelijke impact van dit verschijnsel wordt onderzocht. We moeten ook blijven zoeken hoe we op een verantwoorde manier het aantal verwijzingen en de intensiteit kunnen verminderen.

De VOORZITTER: Mijnheer Koning, u heeft nog anderhalve minuut, dat wil ik u even meegeven.

De heer KONING: Oké. De categoriemanagers hebben hierbij een cruciale taak, wetende dat het moeilijk is om dit bij instellingen die geen enkel belang hebben bij minder kosten, te realiseren. Anders gaat het op termijn toch ten koste van het draagvlak voor deze regeling. Ook het Sociaal en Cultureel Planbureau heeft geconcludeerd dat de aannames waar de decentralisaties destijds op waren gebaseerd, niet kloppen. De zelfredzaamheid is veel minder dan gedacht. Ook werd gedacht dat lichtere zorg door de gemeente zou leiden tot vermindering van de vraag naar zwaardere jeugdzorg. Het tegendeel blijkt waar.

De WMO ten slotte, het abonnementstarief van € 19,00 per maand zonder inkomensafhankelijke toets is een drama voor de gemeenten. De aanvragen voor huishoudelijke hulp zijn met 175% gestegen.

De VOORZITTER: Mijnheer Koning, u krijgt een interruptie van mijnheer Boscher.

De heer BOSCHER: Dank u wel voorzitter, ik heb een vraag aan mijnheer Koning want hij zegt dat laagdrempelige zorg niet het gewenste effect heeft. Dat sluit aan bij mijn opmerking over die sociale basis. Bent u bereid om daar ook eens naar te kijken? Als we moeten kiezen, kiezen we er dan voor om budgetplafonds in de jeugdhulp neer te leggen of kiezen we ervoor te kijken wat niet werkt in de sociale basis om daar misschien maar eens afscheid van te nemen?

De VOORZITTER: Mijnheer Koning, u heeft nog weinig tijd.

De heer KONING: Ja, kijk, ik ben bereid overal naar te kijken behalve naar onaanvaardbare wachtlijsten of een cliëntenstop.

Ik ga gauw door. De lokale CDA heeft bij de ledenraadpleging die ons verkiezingsprogramma vaststelt een amendement ingediend om het abonnementstarief af te schaffen. Het heeft een te grote aanzui-gende werking op groepen die dat niet nodig hebben.

Ik eindig met een treurige conclusie. Door wet- en regelgeving zijn we slechts een tandeloze tijger. Het enige dat deze wethouder zichzelf kan verwijten, is dat ze deze portefeuille heeft gekozen. Dit was namelijk iedereen overkomen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel mijnheer Koning. U bent ook meteen door uw tijd heen. Ik ga door naar mijnheer Spijker, EEN Haarlemmermeer.

De heer SPIJKER: Dank u wel voorzitter, we kampen met een tekort van € 7,6 miljoen in het Sociaal Domein en al geruime tijd is hier geen positieve ontwikkeling. Het is dus van groot belang om samen aan de financiële en organisatorische oplossingen te gaan werken. Dit betreft onder andere jeugdzorg en juist de kinderen en jongeren die de zorg nodig hebben, staan hierin centraal. Maar hoe en wie geeft men de juiste en vooral betaalbare zorg? Na achtergrondonderzoek op internet kwamen er enkele heftige rapporten bovendien. Zowel VNG als Informatie Knooppunt Zorgfraude als Follow the Money gaven verontrustende beelden. Zoals geen zorg, wel declaraties binnen de Jeugdwet en Zorg-verzekeringwet. Maar voor de duidelijkheid: we zien ook aan de andere kant natuurlijk heel veel zorgaanbieders die wel hun best doen om kwaliteit en goede prijs in balans te houden. Dat voor de goede orde. Aan de andere kant zien we ook een enorme toegenomen vraag in de jeugdzorg. Dit vraagt om een heel andere aanpak van inkoop en aanbesteding. En vooral beheersing van de financiële situatie. Dus hierbij een reactie op het raadsvoorstel.

Het voorstel 'grip op wettelijke verwijzers' klinkt heel goed, maar ontwikkel voor dit model eerst een participatieve voorronde voor die verwijzers. Ze hebben de kennis en de kunde en kunnen heel goed uitpluizen 'wat is wel hard nodig en wat niet?' En welke behandelingen zullen werken en welke zullen er waarschijnlijk niet werken? Er was een grappige verwijzing naar lama's knuffelen. Dan kan ik me voorstellen dat dat bij de een zal werken, maar niet voor iedereen is dat een uitstekende behandeling. Wij denken dat onnodige behandelingen moeten worden aangepakt. De cliënt heeft altijd de juiste zorg nodig en daarom is EEN Haarlemmermeer mede-indiener van de motie Onderzoek door de Re-kenkamercommissie. Dit voor de eerste ronde, dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel mijnheer Spijker, dan gaan we door naar mevrouw Ballieux van GroenLinks. Aan u het woord.

Mevrouw BALLIEUX: Dank u wel voorzitter, heel veel van mijn collega's hebben al woorden gebruikt die ik ook zou willen gebruiken en ik ben heel blij te horen dat iedereen de zorgen deelt die gaan over de kwaliteit van de zorg. We zeggen eigenlijk allemaal, tenminste, de sprekers die ik tot nu toe heb gehoord, dat we heel graag willen dat onze inwoners ook zorg krijgen en houden en dat we daar niet zonder meer zomaar wat afknabbelen. Dat kan ook niet. Tegelijkertijd zitten we in een enorme spa-gaat; we zijn allemaal enorm geschrokken van het tekort op het Sociaal Domein. Niet alleen in Haar-lemmermeer speelt dit overigens, maar ook in andere gemeenten. Dus in die zin bevinden ons in goed gezelschap, maar het is wel heel erg vervelend. Bij mij komt de zinsnede op van Laurel en Hardy, ik weet niet of jullie dat nog weten, als ze op een gegeven moment weer in een puinhoop zaten, zei de dikke tegen de dunne 'another fine mess you've got us in', en daar moet ik eerlijk gezegd nu aan den-ken. Het rijk heeft vanuit bepaalde veronderstellingen de decentralisaties doorgevoerd, de gemeenten hebben gezegd 'dat kunnen we doen', maar het blijkt toch ingewikkelder te zijn en bepaalde vooron-derstellingen waarover ook in de raad van gedachten gewisseld is, blijken niet waar te zijn. Bijvoor-beeld als het gaat om de zelfredzaamheid van mensen. En het is echt wel heel zorgelijk dat het zowel financieel als inhoudelijk niet goed gaat met het Sociaal Domein, waarbij ik dan ook wil opmerken dat ik de indruk heb dat het financieel natuurlijk niet goed gaat met Haarlemmermeer, maar dat het inhou-

delijk helemaal nog niet zo slecht gaat. Dat komt denk ik ook door ons Haarlemmermeers model. Een kader dat GroenLinks in ieder geval wil meegeven, is dat we daar niet zonder meer aan moeten knabbelen want er zitten heel veel weldoordachte maatregelen in waar we ook heel zorgvuldig mee moeten omgaan. Dus dat is deel 1 van mijn verhaal.

Het andere deel, dat is de reden dat we hier vanavond bij elkaar zitten, zij het digitaal, gaat over de sociale beheersing want € 7,6 miljoen in de min kan natuurlijk niet zomaar. Dat kun je niet zomaar blijven tolereren. Gelukkig zijn we een rijke gemeente dus we kunnen best iets doen zonder dat onmiddellijk het zwembad, de bibliotheek en de sportclubs hoeven te sluiten, maar we moeten er wel naar kijken. En ik ben ook heel erg trots dat de raad ook als bestuursorgaan heeft gezegd 'we gaan samen hierover nadenken'. We hebben ook een heel constructieve motie gemaakt die gaat over de vraag aan de Rekenkamercommissie om nog eens goed te kijken naar wat het college heeft geanalyseerd en wat voor adviezen zij geven. Waarbij we eigenlijk de expertise van de Rekenkamercommissie en de onderzoeksmogelijkheden die zij hebben, benutten zodat we dan ook gewoon goed beslagen ten ijs kunnen komen als we over pakweg een halfjaar - want dat dat rapport ligt er niet over een paar weken - heel goed het gesprek kunnen voeren over wat verantwoord is, welke knoppen er zijn en welke gevolgen het mogelijk heeft op de samenleving, zodat we het goede gesprek kunnen voeren. In de tussentijd hoop ik dat als de kabinetsformatie gaande is, voor laten we zeggen Klaver I, want daar hopen we natuurlijk op als GroenLinks, of met welke andere partijen dat dan ook zijn, er oog zal zijn voor de financiële problemen van de gemeenten. Er is een heel krachtig signaal afgegeven, ook door de VNG. Dus ik ga er ook van uit dat daar ook een stuk van de oplossing vandaan komt.

Daarmee wil ik de termijn afsluiten. Overigens dit is de formele indiening van de motie, maar iedereen weet natuurlijk dat die er is. Dus daar kunnen we straks over stemmen. Maar ik denk niet dat het heel erg spannend wordt. Dank u wel.

De VOORZITTER: De motie Financiële beheersing van het Sociaal Domein is inderdaad toegevoegd aan de beraadslaging. Hij is door de gehele raad ingediend, dus ik denk ook dat daar niet veel discussie over zal zijn. Dank u wel mevrouw Ballieux. Dan gaan we door naar de volgende, dat is mevrouw Van der Meij van D66. Aan u het woord.

Mevrouw VAN DER MEIJ: Dank u wel voorzitter. De heer El Idrissi stelde aan het begin van zijn verhaal de vraag 'hoe kunnen we de kosten beheersbaar maken?' Laat ik vooropstellen dat ik het antwoord daarop eigenlijk niet weet. Maar dat ik er wel ideeën over heb en die ideeën hebben te maken met het stellen van lastige vragen. Dat hebben we in onze begrotingsbijdrage gezegd, we hebben het vorig jaar in de begrotingsbijdrage gezegd en we zeggen het nu weer: er moeten lastige vragen gesteld kunnen en durven worden. Om een paar zaken te noemen. Het afschaffen van het inkomensafhankelijk abonnementstarief waar steeds veel over gezegd wordt. Daar ligt een soort heel simpele logica onder; op het moment dat je 'maar' € 19,00 betaalt, gaan mensen met een hoger inkomen er ook gebruik van maken en dat is niet de bedoeling. Maar daar ligt aan ten grondslag dat iemand met een middeninkomen, en dat hoeft maar een euro boven het sociaal minimum te zijn, want dan heeft iemand al een middeninkomen, te maken heeft gehad met een enorme stapeling van zorgkosten waar geen enkele compensatie tegenover stond. Daar heeft dat afschaffen van het inkomensafhankelijk abonnementstarief enorm goed voor geholpen en daar kun je dus niet zomaar zeggen 'we gooien hem overboord', want het is voor de gemeente te duur. Dan zul je ook voor de groep die daar zeker met recht gebruik van maakt, iets moeten verzinnen.

Als we even kijken naar de vragen die er wat mij betreft liggen, heb ik een punt waar de VVD ook al iets over heeft gezegd. We maken gebruik van een openhouseaanbesteding, dat betekent dat op het moment dat iemand aan de voorwaarden voldoet, noem iemand dan maar een zorgaanbieder, dan kan die erbij. Als gevolg daarvan hebben we te maken met ruim 200 zorgaanbieders, zo is in de beantwoording van de vragen gesteld. Gesprekken over de bekostiging hebben we alleen met de 45 grootste zorgaanbieders. Dus van een heel groot deel van de zorgaanbieders hebben we helemaal

geen idee hoe zij met hun bekostiging omgaan. Die bekostiging is, in mijn optiek, en dat komt steeds meer in den lande voor, pervers te noemen want, ik heb dat net genoemd, maar dat volgt niet uit de wet, mijnheer Koning, de zorgaanbieder bepaalt niet de intensiteit van de zorg. Dat is in ons systeem wel zo, maar dat volgt niet uit de wet. PxQ betekent dat een aanbieder wordt betaald voor elk uur zorg dat hij levert. Die heeft er dus belang bij om zoveel mogelijk zorg te leveren. In ons systeem - en dat is onderdeel van het Haarlemmermeers model en toch, mevrouw Ballieux van GroenLinks, zou ik daar echt wel graag een keer de discussie over aangaan - geven we een open brief aan de zorgaanbieders 'deze zorg heeft iemand nodig en u mag bepalen hoeveel'. Dus er zit een soort dubbele motivering in om veel zorg te leveren. Er wordt steeds meer gekeken naar...

De VOORZITTER: Mevrouw Van der Meij, u daagde mevrouw Ballieux uit en die wil heel graag reageren.

Mevrouw BALLIEUX: Ik wil heel graag reageren, ik vind het vertrouwen in professionals heel erg belangrijk. Ik herken zeker wat u zegt over PxQ, tegelijkertijd wil ik daar tegenoverstellen dat het voor inwoners ook heel erg fijn is als ze niet voor elke verhoging van een indicatie, of verlenging, een indicatietraject moeten doorlopen. Dus de bureaucratie voor mensen die zorg vragen, is echt een probleem. Daar heeft ook de Ombudsman onderzoek naar gedaan en dat is gewoon bekend en in die zin wil ik het gesprek best met u voeren, maar dit wil ik u vast meegeven.

De VOORZITTER: Nou, mevrouw Van der Meij, bent u het met mevrouw Ballieux eens? Dat was de vraag.

Mevrouw VAN DER MEIJ: Ik hoorde die vraag ook, mijnheer Achterbergh, dank u wel. Ik snap wat mevrouw Ballieux zegt en ook daarin volgen we elkaar want ik weet genoeg van hoe indicatiestelling kan gaan en hoeveel problemen dat kan opleveren. Maar op het moment dat je een andere bekostigingssystematiek gebruikt, bijvoorbeeld een resultaatverplichting, namelijk 'iemand heeft begeleiding nodig bij zijn administratieve huishouding, ik noem maar iets, en is daarin nog leerbaar', kun je ook afspreken dat we op het moment dat dat resultaat heeft, stoppen met financiering. Dat zal voor de ene cliënt eerder zijn dan voor de andere en op die manier middel je uit. Je krijgt dus per cliënt betaald voor een bepaald doel, dus ook een andere bekostigingssystematiek betekent niet dat je voor ieder wissewasje een nieuwe indicatie aan hoeft te vragen.

Dus ik vind dat we lastige vragen moeten blijven stellen. Dan kom ik ook nog even op de sociale basis. Ik zie dat mevrouw Ballieux nog een keer wil reageren? Of is dat nog van de vorige keer?

De VOORZITTER: Dat is een oud handje denk ik, mevrouw Van der Meij.

Mevrouw VAN DER MEIJ: Ik wil nog even naar de sociale basis waar ook de VVD het al eerder over heeft gehad. Het SCP-onderzoek over vijf jaar decentralisaties dat afgelopen week verschenen is, geeft onder meer aan dat de gedachtegang achter onze brede sociale basis, namelijk dat er dan een beweging kan zijn van zwaardere zorg naar lichte, helemaal niet noodzakelijkerwijs dat resultaat bereikt. Sterker nog, het zou zelfs zo kunnen zijn dat een brede sociale basis, dus veel lichte zorg, niet noodzakelijkerwijs tot minder zware zorg leidt en dat het zelfs een aanzuigende werking zou kunnen hebben op die zwaardere zorg. Dat betekent ook dat we daar ook naar moeten durven kijken. Wat betekent dat dan?

De VOORZITTER: Mevrouw Van der Meij, u heeft ook nog anderhalve minuut.

Mevrouw VAN DER MEIJ: Ik ga afronden, dank u wel voorzitter. Nogmaals, we moeten lastige vragen met elkaar durven stellen. Op dit moment heb ik met de voorstellen zoals die er nu liggen, niet het ge-

voel dat we gefundeerd keuzes kunnen maken. Er liggen wat mij betreft nog te veel vragen open. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel mevrouw Van der Meij. Dan wil ik naar mijnheer Schaap, Forza!

De heer SCHAAP: Voorzitter, dank u wel. Belangrijk thema, het Sociaal Domein. Vorig jaar werden we al geconfronteerd met de tekorten in onze gemeente, toen € 1,9 miljoen. Afgelopen september werd duidelijk dat het inmiddels een tekort is van € 7,6 miljoen. Een behoorlijk bedrag en een enorm verschil want met de aanpassing bij de begroting, bij de Voorjaarsrapportage 2019 en de extra aanvulling bij de najaarsrapportage, zijn deze middelen helaas, zoals al verwacht, niet toereikend geweest. De vraag naar zorg en hulp stijgt landelijk enorm en de druk op alle gemeenten is groot. De financiële tekorten zijn dramatisch voor de zorg, zeker nu de economische situatie niet meer zo rooskleurig is als voorheen sinds dit jaar. En voor de zorg was het al niet zo heel rooskleurig. Het is noodzakelijk te kijken naar terugdringen van de kosten zonder daarbij het oog op de mensen te verliezen. Dit is echt een taak waar we als gemeente meer bovenop moeten zitten de komende tijd. Ik wil overigens zeggen dat dit niet de schuld van de gemeenten is. Het rijk heeft ooit dit hele proces in onze schoot gesmeten met een briefje waarop stond 'joe, succes!' De gemeenten, waaronder Haarlemmermeer, moeten echter wel de ontstane problemen nu oplossen. Haarlemmermeer heeft naar mijn idee de problemen wel in het oog, maar nog geen idee hoe dit weg te werken en wat ermee te gaan doen. Dit is voor ons als raad, zoals ik al eerder zei, een opdracht om hier de komende tijd hard en veel aan te werken en het probleem weg te werken.

We dienen een motie in vanavond, met zijn allen, om de expertise van het Rekenkamercommissie in te schakelen. Wat daaruit zal rollen, zal zeer zeker interessant zijn voor een nieuw debat omdat we dan beter inzicht hebben in wat we hebben en wat we kunnen.

Vanwege de tijd ga ik afsluiten. Ik heb nog wel wat, maar ik denk dat de tweede termijn en de reactie van de wethouder interessanter zijn dan herhalen wat anderen al hebben gezegd. Grotendeels kan ik aansluiten bij de woorden van mijnheer Boscher van de VVD. Bij dezen, voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel mijnheer Schaap. Dan gaan we naar mijnheer Beusenberg van SRH. U heeft nog 2,5 minuut.

De heer BEUSENBERG: Ik zal het heel kort houden, dank u wel voorzitter. Het doet me een genoegen dat ik van verschillende collega-partijen heb vernomen dat we te allen tijde de mensen en de jeugd die het echt nodig hebben, niet zullen vergeten. Dat doet mij heel erg goed. Mijn complimenten aan al mijn collega-raadsleden die dat omarmen. Natuurlijk moet er gekeken worden naar het beheersen van alle kosten maar is de raad daar de geschikte persoon voor? Dat denk ik niet. Ik denk dat dat gedaan moet worden door deskundigen. We kunnen natuurlijk wel de boodschap meegeven 'jongens, stel dat jullie ons in de maling nemen, dan kom je de volgende keer niet meer bij ons aan de bak'. En als die boodschap door de hele raad wordt afgegeven aan verschillende zorgverzekeraars en leveranciers, denk ik dat daarmee al een lijn getrokken is.

De VOORZITTER: Mijnheer Beusenberg, u krijgt een interruptie van mevrouw Ballieux van Groen-Links.

Mevrouw BALLIEUX: Dank u wel voorzitter, ik heb een vraag aan mijnheer Beusenberg. Ik heb het gevoel dat hij nu de tekorten probeert te verklaren vanuit fraude. Heb ik dat goed begrepen?

De VOORZITTER: Mijnheer Beusenberg.

De heer BEUSENBERG: Niet helemaal, maar als je het te gemakkelijk maakt, dan... Ik lees ook kranten en ik kijk ook naar televisie en ik heb ook de heer Kim Putters gezien, van het Sociaal en Cultureel Planbureau. Je vraagt het je af, gefraudeerd wordt er overal en de kosten stijgen maar de pan uit. De landelijke overheid gaf de opdracht jaren geleden en toen heb ik het zelfs al in een informatieve sessie aan de kaak gesteld 'jongens, is dit een verkapte bezuinigingsronde die er plaats gaat vinden?' Je ziet wat er gebeurt, de kosten blijven stijgen en ik vind het heel prettig om te horen dat de PvdA en het CDA en HAP en mijnheer Spijker zeggen dat de jeugd die het echt nodig heeft, dan ook hulp moet krijgen en daarom zeg ik: mijn complimenten aan allemaal en bedankt voor uw inzet met het oog op de motie, mevrouw Ballieux.

De VOORZITTER: Nou, dat is toch een mooi compliment, mevrouw Ballieux. Dan gaan we naar mijnheer Vermeulen van Groep Reesink/Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Inderdaad voorzitter. Ik dacht 'laat ik afsluiten'. Ik wil de collega's graag het volgende ter overweging meegeven: meer geld en meer kwaliteit gaan niet noodzakelijkerwijs had in hand. Onze gemeente sluit tot groot genoegen van de verbonden partijen langdurige contracten af met zorgaanbieders. In deze overeenkomsten is onze gemeente thans de risicodragende partij. Laten we vooropstellen dat de Groep Reesink/Vermeulen voorstander is van langlopende verbintenissen, maar niet met de openeinderegelingen zoals we die nu kennen. Sinds 2015 hebben gemeenten taken en verantwoordelijkheden op het gebied jeugd, zorg, werk en inkomen gekregen. De gedachte was dat gemeenten beter in staat zouden zijn om op kosten te sturen, maar tot op heden is dat nog geen een gemeente gelukt. Op basis van de huidige inzichten, verwacht ons college in 2020 uit te komen op een tekort van € 7,6 miljoen in het Sociaal Domein. De Groep Reesink/Vermeulen denkt dat de enige manier waarop we kunnen sturen zowel op de zinvolheid als op de kosten van de zorg, is door onze manier van aanbesteden te veranderen. Analyseer de data die we de afgelopen vijf jaar hebben vergaard en gebruik die kennis bij het aanbesteden met een pakket van eisen en daaraan een maximum- en minimumbedrag waarvoor ingetekend kan worden. Stel eisen aan wachttijden en kwaliteit en zorgaanbieders kunnen inschrijven op die aanbestedingen. Een budgetplafond is wat ons betreft een keiharde voorwaarde daarbij. Door geen budgetoverschrijdingen meer toe te staan, dwingen we de sector zelf om zinvolle zorg te bieden en geen behandelingen te starten waar ook met lichtere en goedkopere zorg kan worden volstaan, of behandelingen waarvan niet zeker is dat ze tot resultaat zullen leiden. Als je op voorhand weet dat iedere factuur die je opmaakt, wordt voldaan, ontbreekt iedere prikkel om op kosten te sturen. De overheid is er om welvaart te herverdelen en onder het kopje solidariteit collectiviteit af te dwingen. We hopen dat het college zich zal beperken tot de rol om het beschikbare budget te verdelen en het verder aan de sector overlaat om binnen dat budget de nodige zorg te bieden. We gaan wat onze groep betreft niet samen met de sector op zoek naar oplossingen. We verdelen over de sector wat ons ter beschikking is gesteld en laten het aan de sector zelf over om daar zo efficiënt mogelijke zorg voor aan te bieden.

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen, u krijgt twee interrupties, de eerste is van mevrouw Van der Meij, D66.

Mevrouw VAN DER MEIJ: Dank u wel voorzitter. Ik hoor u zeggen 'een budgetplafond is een noodzakelijke voorwaarde voor ons'. Ik heb het ook gehad over die aanbesteding, het feit dat er een openhouseaanbesteding is en dat dat wat ons betreft niet altijd de meest slimme oplossing is en dat je ook naar een andere manier van bekostigen zou kunnen kijken. Als we het hebben over een budgetplafond, betekent dat dat op een gegeven moment het budget op is en mensen geen zorg meer kunnen krijgen. Dat is volgens mij iets waar we met z'n allen niet naartoe willen en dat is wel de mogelijke uitkomst van een budgetplafond. Een andere mogelijkheid om die perverse prikkel eruit te halen, is kijken naar een resultaatsverplichting, ook dat stuurt op kostenbesparing vanuit de zorgaanbieder zelf.

De zorgaanbieder moet kijken 'hoe kan ik met de kortste route het resultaat bereiken dat deze client nodig heeft?' Hoe staat u daarin, als ik dat zeg? Zit u dan nog aan een budgetplafond vast of bent u bereid om ook te kijken naar andere mogelijkheden om te sturen op die bekostiging?

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Mevrouw Van der Meij, dank u wel voor de vraag en ik snap hem goed. Laat ik het volgende zeggen. Ik gebruik altijd graag de bakker als voorbeeld om zaken heel simpel te maken. Als de bakker zichzelf op voorhand, aan het begin van het jaar, een bepaald inkomen toebedeelt en daarvoor tot de conclusie komt dat zijn brood een tientje moet kosten, dan is de klant waarschijnlijk niet bereid om daar een tientje voor te betalen. Kortom, de balans die ontstaat tussen de vraagprijs van de bakker en zijn wens om een bepaald inkomen te halen en de bereidheid van de klant om dat daarvoor te betalen, komt in een bepaald evenwicht en daardoor kan het zijn dat de bakker niet helemaal krijgt wat hij hebben wil. Het vervelende in de zorg is dat we de kosten die de bakker vertaalt in een brood van een tientje, vanuit de sector krijgen met hun cao's en afspraken en manier van wat ze willen verdienen en alle arbeidsvoorwaarden en dat die dus niet passen bij het budget dat daarvoor ter beschikking is gesteld. Er is dus een mismatch tussen de kosten van onze zorgaanbieders en het geld dat er is om die zorgaanbieders hun werk te laten doen. De bedoeling is dat zorgaanbieders, als het geld er niet is, zelf gaan sturen op de onkosten en dat wil helemaal niet zeggen dat daardoor de zorg minder wordt, dat wil misschien zeggen dat de secundaire arbeidsvoorwaarden en alle arbeidsvoorwaarden die je voor jezelf bedongen hebt, misschien niet helemaal marktconform zijn.

De VOORZITTER: Dank u wel mijnheer Vermeulen. Mevrouw Van der Meij, u bent eigenlijk door uw tijd heen.

Mevrouw VAN DER MEIJ: Dat was mijn reactie, dank u wel voor de uitgebreide reactie en nu ben ik door mijn tijd heen, maar ik heb nog geen antwoord op mijn vraag.

De VOORZITTER: Dan ga ik nog een keer naar mijnheer Vermeulen en u moet ook op de tijd letten want uw antwoord gaat van uw eigen tijd af.

De heer VERMEULEN: Ik had nog een dingetje want ik was eigenlijk door mijn bijdrage heen, maar een ding heeft me verbaasd. Ik hoorde mevrouw Ballieux zeggen dat we een rijke gemeente zijn en ik wilde er even op wijzen dat 6% van onze begroting nu al bestaat uit nieuwe schuld en dat het normaal gesproken mevrouw Ballieux is die op de barricades staat om ons te wijzen op onze schuldquote. Wat dat betreft was ik heel verbaasd dat ze in deze casus dan bepleit dat we een rijke gemeente zijn.

De VOORZITTER: Dank u wel, dat is een directe vraag aan mevrouw Ballieux, een korte reactie mevrouw Ballieux.

Mevrouw BALLIEUX: Heel kort, we zijn natuurlijk relatief een heel rijke gemeente. Het gaat niet heel goed met Haarlemmermeer in economisch opzicht als we de krantenkoppen mogen geloven van de afgelopen maanden, maar we zijn nog altijd veel rijker dan gemeenten in bijvoorbeeld Oost-Groningen dus we kunnen ons iets meer permitteren. Vandaar dat ik oproep om rust te bewaren.

De VOORZITTER: Dank u wel mevrouw Ballieux, dan wil ik nog naar mijnheer Klijn, PvdA. U heeft nog dertig seconden dus een korte vraag graag.

De heer KLIJN: Een heel korte vraag: hoe ziet mijnheer Vermeulen het voor zich? Hoe reageert hij dan als bij een aanbesteding waarin hij zegt 'een budgetplafond, er mogen geen wachtlijsten zijn en er moet een vaststaande kwaliteit zijn' geen aanbieders zijn die daarop reageren?

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Ik ga ervan uit dat uiteindelijk gewoon iedereen wil werken en geld verdienen en geen organisatie gaat zelfmoord plegen door als ze kunnen werken, niet te gaan werken want dat betekent dat al die mensen thuiszitten en dan hebben ze niets meer. Dus ik ben geen seconde bang daarvoor.

De VOORZITTER: Oké. Mijnheer Klijn, u heeft geen tijd meer, dus ik wil graag dat mijnheer Vermeulen zijn verhaal afrondt.

De heer VERMEULEN: Voorzitter, ik ben met uw permissie helemaal klaar.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan gaan we naar het college. Mevrouw Booij als het goed is.

Wethouder BOOIJ: Ik wil graag uw raad hartelijk bedanken voor wat ik tot nu toe gehoord heb van u. Ik vind het heel fijn dat u meedenkt en het zal u niet verbazen dat uw zorg ook mijn zorg is. Eigenlijk al vanaf het moment dat ik wethouder ben geworden. En inderdaad, mijnheer Koning, ik heb zelf gekozen voor deze portefeuille. Ik vind het nog steeds de mooiste portefeuille die er is, maar het is wel een portefeuille die me slapeloze nachten bezorgt. Dat wil ik u best eerlijk meegeven, niet om medelijden bij u op te wekken, maar ik maak me echt zorgen om de effecten die deze tekorten zouden kunnen hebben op onze inwoners. En ik maak me ook zorgen over de grote aantallen inwoners die we hebben die zorg nodig hebben, zeker de jeugdzorg. Sommigen van u zeiden, of de meesten van u, dat de jeugd dus aardig in de knel zit en dat baart me zorgen. Ik zou heel graag willen weten waar dat door komt. Er zijn diverse onderzoeken geweest, een GGD-onderzoek en de Jeugdombus en noemt u het allemaal maar op. Daar komt uit naar voren dat bijna de helft van de jeugdigen een enorme druk voelt om te presteren. En daarbij komt het fenomeen 'geluksgevoel'. We moeten in Nederland gelukkig zijn en als je dat niet bent, val je buiten de boot. Vandaag nog is daar een onderzoek over gepubliceerd. Dat betekent dat onze jeugdigen een enorme druk voelen en die voelen ze van zichzelf en van hun ouders en hun omgeving. Social media werken ook niet mee, school en noemt u het allemaal maar op. Het is heel lastig daar grip op te krijgen want hoe kun je daar als Haarlemmermeer iets aan doen? Iemand zei het al, dat is niet een discussie die we alleen in Haarlemmermeer moeten voeren, dat is een gesprek dat we in heel Nederland aan zouden moeten gaan.

De VOORZITTER: Mevrouw Booij, u krijgt een interruptie van mijnheer Boscher, VVD.

De heer BOSCHER: Dank u wel. In het verlengde daarvan: zou u bereid zijn ons toch een korte analyse te doen toekomen van deze situatie want we kunnen wel uit allerlei bronnen informatie halen voor wat misschien de oorzaak zou kunnen zijn, maar ik zou graag een analyse willen van wat het probleem dan is bij de jeugd en hoe dat zich verhoudt tot de grotere zorgvraag. Want dat kinderen meer druk voelen, hoeft nog niet te betekenen dat de zorgvraag ook is toegenomen. Ik zou daar echt het verband tussen willen zien in Haarlemmermeer.

De VOORZITTER: Mevrouw Booij.

Wethouder BOOIJ: Het verband is er niet alleen in Haarlemmermeer, mijnheer Boscher, maar ik zou even na moeten vragen of we dat kunnen onderzoeken want we krijgen geen inzicht in de redenen

waarom jongeren doorverwezen worden. Dus het is niet zo dat ik een overzicht krijg 'deze jongere voelt zich niet gelukkig, of deze jongere voelt te veel druk, deze jongere vindt zichzelf niet mooi, of deze jongere vindt zichzelf ...'. Dat krijgen we niet. Dat moet ik navragen. Vindt u het goed dat ik daarop terugkom? Want dat kan ik u zo niet zeggen. Er is wel een verband tussen druk en geluksgevoel. Als je steeds maar het gevoel moet hebben dat je gelukkig moet zijn en je bent het niet, ervaren jongeren een druk dat ze gelukkig moeten zijn. Dat is een bijkomend effect van de druk om te presteren. Ik kan dat niet onderbouwen, dat weet ik. Er zijn verschillende onderzoeken die dat aangeven, maar ook zij zeggen 'we kunnen niet onderbouwen waar dat precies vandaan komt'. Maar ik hoor uw vraag en ik neem die mee en ik ga kijken of we dat intern in Haarlemmermeer uit kunnen zoeken. Als dat niet zo is, krijgt u dat ook van mij te horen met reden, maar ik ga mijn best doen.

De VOORZITTER: Mevrouw Booij, een interruptie van mijnheer De Vries.

De heer DE VRIES: Ik ben dan ook benieuwd hoe de gezinssituatie daaraan bijdraagt want als ik me een doorsneegezin voorstel – ik denk dat een aantal raadsleden een jong gezin heeft – stel ik me voor dat je als gezin je kinderen iets meegeeft in de zin van 'je mag er zijn, je hoeft je niet te storen aan druk vanuit de maatschappij, je bent oké'. Ik vraag me dan af, en misschien dat u daar dan ook nog naar zou kunnen kijken, of het dan bijvoorbeeld gaat om gezinnen waar het zo druk is dat kinderen aan hun lot worden overgelaten, dat je sleutelkinderen hebt, of waar sprake is van een scheiding waardoor kinderen in een soort 'Villa Pinedo'-situatie terechtkomen. Ik ben wel heel erg benieuwd hoe je de geluksfactor in Nederland kunt combineren met jeugd die zo verschrikkelijk... Op scholen heb je ook mediawijsheid. Dat soort dingen dus.

De VOORZITTER: Een moment, mevrouw Booij. Mevrouw Ballieux, een aanvulling of een nieuwe interruptie?

Mevrouw BALLIEUX: Ik heb eigenlijk een punt van orde. Vandaag is het thema financiële beheersbaarheid en ik hoor eigenlijk vooral heel veel speculaties. Mijn oproep is: zullen we het houden bij het thema waar we het over hebben? Ik wil heel graag in debat met mijn collega's omdat ik wel vind dat we de puzzelstukjes helemaal moeten leggen en die gaan ook over de problematiek, maar dat is breder dan geluksgevoel. Dus die oproep wil ik doen en ik ben ook benieuwd wat de wethouder vindt van onze motie.

De VOORZITTER: Dan ga ik nog een keer naar mijnheer Beusenberg.

De heer BEUSENBERG: Dank u voorzitter, ik hoor mevrouw Ballieux iets zeggen over speculaties, kunt u daar iets duidelijker over zijn? Wat bedoelt u?

De VOORZITTER: Mevrouw Ballieux, wat bedoelt u met speculaties?

Mevrouw BALLIEUX: Ik hoor de wethouder, met alle respect voor de wethouder hoor, toch speculeren over gezinssituaties en druk en geluk, maar we hebben gewoon bijna € 8 miljoen tekort in het Sociaal Domein en dat kan toch niet allemaal hieraan toegewezen worden? Ik stoor me eraan want dit is speculeren. We weten het niet en ik wil eigenlijk gewoon graag van de wethouder bijvoorbeeld een reactie hebben op onze motie. Dat wil ik graag.

De VOORZITTER: Even een rustmomentje want ik zie nog alleen nog mijnheer El Idrissi en mijnheer Beusenberg heeft nog een handje staan, maar ik zie hem knikken dus ik neem aan dat de vraag beantwoord is. Dan mijnheer El Idrissi.

De heer EL IDRISSE: Dank u wel voorzitter, er moet mij ook echt iets van het hart en ik ondersteun mevrouw Ballieux hierin. We zijn hier bij elkaar om te zoeken naar structurele oplossingen. Over geluksgevoel en allerlei andere zaken moet het echt op een ander moment een keer gaan. Ik weet dat dat een oorzaak zou kunnen zijn, maar laten we nu kijken naar wat er op papier staat aan maatregelen. Ik hoop dat u daar nog op komt, wethouder, maar laten we inderdaad structureel kijken naar oplossingen in plaats van al die zaken die eventueel voor zouden kunnen komen.

De VOORZITTER: Dank u wel mijnheer El Idrissi, dan ga ik weer naar mevrouw Booij.

Wethouder BOOIJ: Ik reageerde op een vraag, het was niet zo dat ik dat uit mezelf bedacht had, maar ik reageerde op een vraag die mijnheer Boscher mij stelde, volgens mij. Daar ben ik misschien iets verder in gaan uitweiden.

Ik wil bij uw inbreng beginnen, mijnheer El Idrissi want ik wil graag iets met u overleggen. Die € 7,6 miljoen waar u het over heeft, is inclusief de € 1,4 miljoen taakstelling. Die € 1,4 miljoen taakstelling is een opdracht die het college heeft gekregen om op te lossen en die € 1,4 miljoen taakstelling gaan we ook gewoon uitvoeren. Dus die staat volgens mij los van het nieuwe tekort dat daarbij gekomen is. Ik geef het maar even mee want u noemt ook in uw motie dat de Rekenkamercommissie dat zou moeten onderzoeken, maar die € 1,4 miljoen taakstelling, en het is € 1,4 miljoen want we hebben al € 100.000,00 ingelopen op de € 1,5 miljoen, staat los van het nieuwe tekort en is dus een opdracht die u ons gegeven heeft en die we onverkort uit gaan voeren. Dat wil ik u even meegeven.

U heeft het er ook over gehad dat we het praten met de aanbieders eerder op hadden kunnen pakken. Daar zijn we vorig jaar mee begonnen en het vervolgesprek stond gepland voor maart dit jaar, maar toen, zoals u zelf al zei, kwam corona ertussen. Dus we gaan niet nu pas beginnen met die aanbieders in gesprek te gaan, dat hebben we al eerder gedaan. U heeft mij ook gevraagd snel te starten met die gesprekken, maar dat is een beetje tegenstrijdig met uw motie en dat wil ik dan ook aan u vragen. In uw motie geeft u de Rekenkamercommissie opdracht te kijken naar deze tekorten, maar wilt u dan dat ik wacht met het verder uitzetten van de maatregelen? Of mag ik daar ondertussen mee doorgaan? Dat is een vraag en ik zie nu allemaal mensen reageren, maar uit uw motie haal ik dat niet. Dus mijn vraag is: verwacht u dat ik stop met de voorbereiding van de uitvoering van de maatregelen of mag ik daarmee doorgaan?

De VOORZITTER: Dan lijkt het me verstandig dat we daar even de hoofdindiener kort het woord over geven en dat is mevrouw Ballieux van GroenLinks.

Mevrouw BALLIEUX: Ja, dat klopt, wat GroenLinks betreft, en ik neem aan ook naar de mening van mijn collega's, maar die moeten dat dan maar beamen ofwel ontkennen, moet u vooral wel doorgaan met waar u mee bezig bent. Maar de materialiteit van de maatregelen is maar heel minimaal, zeker op korte termijn. Dus u moet wel doorgaan, maar de verwachtingen dat het hele tekort daarmee zal worden ingelopen zijn volgens mij niet heel hoog.

De VOORZITTER: Dank u wel mevrouw Ballieux. Mevrouw Booij, u heeft het woord.

Wethouder BOOIJ: Dank u wel mevrouw Ballieux, dat denk ik ook niet en dat beantwoordt meteen de vraag die mijnheer Boscher ook heeft gesteld, dat we niet alleen naar deze maatregelen moeten kijken, maar ook in het bredere veld. U wilt daar graag een gesprek over en ik kan daar geen nee op zeggen want ik wil dat gesprek graag met u voeren. Dat is ook een opdracht die we gekregen hebben. Eerst kijken of we met deze maatregelen wat kunnen, maar ondertussen kijken we verder in het brede sociale veld, in de brede sociale basis, zoals u die noemt, mijnheer Boscher, om te kijken of we daar ook nog dingen kunnen vinden waar we wat mee kunnen. Ik wil best dat gesprek met u aangaan op een later tijdstip. Ik vind het ook goed als u zelf dat gesprek aangaat en ik toevoorder ben, net wat u

zelf wilt. Want ik wil me er niet tussen frummelen, maar ik begrijp wat u zegt en we gaan daar zeker naar kijken.

Als ik dan even de vragen die ik nog had, af mag maken voorzitter. Want de tijd dringt ook zie ik, we hebben nog een kwartier. Een go-no-gomoment in een zorgtraject, daar gaan we naar kijken. Dat kost wat uitwerking, maar we zijn ermee bezig te kijken of we dat voor elkaar kunnen krijgen. Mijnheer Beusenbergh van de SRH maakt zich heel erg zorgen over het in stand houden van de zorg. We hebben een zorgplicht als gemeente dus we kunnen niet anders, we zijn verplicht om zorg te leveren en dat willen we ook heel graag want ik heb u net al verteld dat ik uw zorg deel. Dan heeft mijnheer Klijn iets gezegd over de WMO, dat dat erg toeneemt en mijnheer Klijn schrijft dat toe aan de hogere inkomens. Maar ik ben het met mevrouw Van der Meij eens dat dit abonnementstarief vooral in het leven is geroepen voor de middeninkomens die net maar € 1,00 of € 2,00 boven het minimum zaten en zij hebben wel degelijk baat bij de manier waarop dit opgesteld is. Dat ook de hogere inkomens er gebruik van maken, dat is op dit moment in de gemeente Haarlemmermeer ruim 40% die ook de verhoging van dat budget veroorzaakt, is misschien wel een logisch gevolg van het feit dat je niet naar die inkomens mag kijken. U heeft ook gevraagd mijnheer Klijn, of er niet elk kwartaal een dashboard met een overzicht richting de raad kan komen. We willen met alle liefde de forecast die we zelf per kwartaal hebben met u delen zodat u op de hoogte blijft. Ik ga nog even door hoor. Mijnheer Boscher heeft nog iets gevraagd over de jeugdhulp en gezegd 'fijn dat we dat voor onze jongeren doen'. U heeft mij net al horen zeggen dat ik dat ook vind en ik vind het fijn dat u dat ook zegt, dat we het doen voor onze jongeren en voor onze inwoners en dat we dat ook vooral in stand moeten houden. Ik hoor u ook zeggen dat we die voorkant aan moeten pakken. Daar hebben we wel ideeën over, maar net wat u zegt, dat moeten we nu doen in overleg met die aanbieders en straks zouden we daar onze inkooppeisen op af kunnen stemmen. Al de dingen die u noemt, zouden we straks bij de inkoop in kunnen brengen. Een van u zei volgens mij dat je dan wel het gevaar loopt dat de aanbieder zegt 'ik doe het niet want de eisen zijn me te strak of het tarief is niet meer reëel of ik wil al die tussenmomenten niet', maar dat zijn gesprekken die we dan moeten gaan voeren. Ik geef het alleen maar mee, ik zeg niet dat het zo is, maar het zou kunnen. Mijnheer De Vries had het over de toename, dat dat onderzocht moet worden en dat dat waarschijnlijk ook landelijk opgepakt moet worden. U weet dat er nu allerlei onderzoeken naar buiten komen. Het is ook niet zozeer speculeren, als wel dat het uit de onderzoeken komt omdat de jeugd bijvoorbeeld dat zelf aangeeft,. Maar waar dat vandaan komt, zou voor mij wel speculeren zijn want dat weet ik gewoon niet. Dan heeft mijnheer Koning nog iets gezegd, dat we u pas op 24 september jl. op de hoogte hebben gesteld en dat u vond dat dat rijkelijk laat was. Als ik u vertel dat ik het pas op 8 september jl. wist, vind ik het niet zo rijkelijk laat want we hebben u uitgelegd dat die forecast niet volledig was omdat we geen gegevens hadden van de aanbieders. Die zijn pas eind augustus binnengekomen en die zijn verwerkt en zo snel mogelijk uw kant op gekomen. Dat er POH'ers werken klopt en we zouden ze heel graag nog vaker in willen zetten dus dat is een van de dingen die ook in de taakstelling zit. Dat is een van de vijf maatregelen uit de taakstelling. Ik ga nog heel even door, als het mag voorzitter. Ik ben nog binnen de tijd.

De VOORZITTER: U heeft nog vier minuten.

Wethouder BOOIJ: O, dat red ik wel. Er is ook gevraagd of we moeten kijken hoe die 28% van niet-wettelijke verwijzers verwijzen. Dat gebeurt en dat zijn goed opgeleide professionals waar we alle vertrouwen in hebben. Maar we hebben ook een Meer-team waarin we casussen kunnen bespreken en dat gebeurt ook op regelmatige basis om te kijken of wel de goede zorg geboden wordt. Dan heeft u ook gevraagd of rekeningen niet per maand betaald kunnen worden in plaats van zeven maanden later. Vanaf 2021 is het verplicht om je rekeningen maandelijks in te dienen dus dan kun je niet meer na zeven maanden in 2020 zeggen 'ik heb nog een rekening van 2019 liggen en dat loopt dan op tot € 700.000,00'. Onnodige behandelingen afschaffen – ik heb het u horen zeggen mijnheer Spijker,

maar wat is een onnodige behandeling? Als blijkt dat een bepaalde behandeling nodig is voor de een, kan die onnodig zijn voor de ander. Maar dat is dus ook wel speculeren.

De VOORZITTER: Mevrouw Booij, u heeft twee interrupties, eerst mijnheer Spijker van EEN Haarlemmermeer en daarna mijnheer Vermeulen.

De heer SPIJKER: Dank u wel voorzitter, een onnodige behandeling, ik citeer het even letterlijk van internet, was lama's knuffelen. Ik kan me best voorstellen dat dat bij de ene cliënt uitstekend kan werken, maar om nu die beesten in te huren voor een grote bevolking om ze allemaal te laten knuffelen, zou wat overdone zijn. Dit is maar letterlijk een voorbeeld, maar we kunnen wel kijken wat helpt, wat is echt succesvol en wat is niet succesvol en heeft ook dezelfde kosten?

De VOORZITTER: Dank u wel mijnheer Spijker, dan gaan we naar mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Ja voorzitter, dank u wel. Ik hoor ons allemaal praten en ook de wethouder, waarbij we allemaal al min of meer op de stoel van de zorgverlener zitten. We gaan niet over wat wel of niet goede zorg is, daar gaat alleen de zorgverlener over want dat is de professional en het enige wat wij doen, is het geld ter beschikking stellen waarmee die zorgverlener zijn werk kan doen. Laten we ons daartoe beperken en niet mee gaan denken want dat is onze taak niet. Dat kunnen we niet en dat weten we niet. Het enige dat wij moeten doen, is zorgen dat we geen € 7,6 miljoen tekort komen, iets anders hoeven we niet te doen. Dus laten we ons daar nu op concentreren met z'n allen.

De VOORZITTER: Dank u wel mijnheer Vermeulen. Dan ga ik naar mevrouw Van der Meij.

Mevrouw VAN DER MEIJ: Een reactie op mijnheer Vermeulen want we gaan er wel degelijk over welk type behandelingen we inkopen. Ik denk dat we daar wel eens kritisch naar mogen kijken. Ik ken voorbeelden van paardrijden in Spanje en dat gaat om behandelingen van € 60.000,00. Ik zeg niet dat we dat hier doen hoor wethouder, laat ik dat vooropstellen, maar ze zijn bekend in het land. Daarvan zou je je toch moeten afvragen of dat niet op een andere manier kan.

De VOORZITTER: Dank u wel mevrouw Van der Meij. Mijnheer Vermeulen en mevrouw Van der Meij, u bent allebei door uw tijd heen dus ik ga nog even naar de wethouder, die heeft nog drie minuten.

Wethouder BOOIJ: Ik ben het met mijnheer Vermeulen eens dat we niet moeten bepalen wat de juiste zorg is, daar hebben we professionals voor, gemandateerde zorgverleners en gemandateerde professionals. Dat ben ik met u eens. Maar aan de andere kant ben ik het ook eens met mevrouw Van der Meij dat je wel moet kijken naar wat je allemaal in je pakket hebt zitten. Ik had nog niet van lama knuffelen gehoord, het is wat anders dan zwemmen met dolfijnen, maar ik gok er zo op dat wij dat niet doen. Ik had er nog niet van gehoord dus ik heb het ook niet voorbij zien komen. Ik wil even de laatste vragen beantwoorden voorzitter, want anders heb ik niet iedereen tegemoet kunnen komen. Mevrouw Van der Meij had het over een resultaatsverplichting. Ik ken gemeenten die dat hebben, waar de tekorten ook gewoon door blijven gaan. Maar het is wel iets om naar te kijken, ik sluit helemaal niets uit en ik wil heel graag met u dat gesprek verder voeren over hoe we het moeten aanpakken. Laat dat duidelijk zijn. Ik probeer nu wat antwoorden te geven. Onze wens is ook om naar minder aanbieders te gaan. De 45 grootste, dat is ongeveer 80% van de zorg, hebben we gewoon continu in beeld. We kijken ook naar de grootste groeiers. Die hebben we continu in beeld en we kijken ook naar de mensen die meer dan € 125.000,00 budget van ons krijgen. Dus we hebben, buiten die 45 grootste, nog een groot aantal andere aanbieders in beeld. Mijnheer Beusenberg had het over fraude, ook daar kijken we naar, niet echt in de zin van fraude maar je hoort ook dat er grote winsten worden uitgekeerd aan allerlei mensen en dat soort dingen. Daar doen we ook onderzoek naar op het moment. Dat doen

we op signalen van buitenaf, maar ook op signalen vanuit onze eigen organisatie, zo van 'daar gaat het wel heel hard en dat houden we even in de gaten'. Dus wat dat betreft, kan ik u daar ook in tegenkomen. Wat betreft die lastige vragen, stel die vooral, want daar leren we met z'n allen van, denk ik. Dan ben ik bij mijnheer Vermeulen. Ik heb het al tegen u gezegd, ik vind dat de zorg door de zorgverlener moet worden bepaald. U heeft het over wat prikkels aanbrengen en over budgetplafonds; het heeft allemaal voordelen en nadelen en ik denk dat dat straks, als we een nadere uitwerking hebben van het voorstel zoals het er ligt – overigens een collegevoorstel en geen raadsvoorstel – graag bij u op terugkomen. Het gesprek over het bredere Sociaal Domein, mijnheer Boscher, ik zei het al, wil ik graag met u aangaan. Ik vond het een heel fijne constructieve raadsessie die we nu hebben want ik heb heel veel ideeën opgedaan die we meenemen en waar we zorgvuldig mee omgaan en een groot deel heb ik ook al kunnen beantwoorden. Volgens mij heb ik de grootste vragen nu kunnen beantwoorden, voorzitter. Sorry voor het tempo, maar ik wilde heel graag iedereen van antwoord voorzien.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik heb twee interrupties, een van mijnheer Beusenberg, maar die heeft geen tijd meer helaas. Mijnheer El Idrissi heeft ook een interruptie en u hebt nog wel tijd. Aan u het woord.

De heer EL IDRISSE: Dank voorzitter, ik wil de wethouder bedanken voor de beantwoording van alle vragen, maar er zit me toch iets dwars, vooral bij de beantwoording van de vraag van de heer Vermeulen, over de budgetplafonds. Want ik hoor uw mening niet over het budgetplafond, een budgetplafond van 95%. Die PxQ. Dus dat je aanbieders dwingt iets te doen met de p, of met de q, het aantal patiënten of de prijs. Dat vind ik een heel interessante optie. De vraag is: ontstaan daardoor wachtlijsten? Ja, geeft u volgens mij aan, maar ik heb u daar niet echt iets over horen zeggen. Maar waar zit het risico in de maatregel die u zelf oppert?

De VOORZITTER: Een moment mevrouw Booij, want u bent nagenoeg door uw tijd heen en ik wil even een opmerking maken uit naam van mijnheer Beusenberg, die wilde duidelijk maken dat zijn statement niet ging over de ambtenaren want daar heeft hij het volste vertrouwen in.

Wethouder BOOIJ: Mijn opmerking ook niet, het ging mij ook niet om de eigen mensen maar om buiten onze organisatie.

De VOORZITTER: Dan ga ik nog even de twee andere interrupties af en dan geef ik u nog even kort het woord want we naderen het einde en dan wil ik met een ordevoorstel komen. Mijnheer El Idrissi is geweest en dan gaan we naar mijnheer Boscher en dan mevrouw Ballieux.

De heer BOSCHER: Dank u wel voorzitter, ik wil ook de wethouder bedanken voor de beantwoording, maar met name voor de openhartigheid want het is niet makkelijk, maar ik ga graag het gesprek met u aan om te kijken waar we eventueel wel oplossingen kunnen vinden in het brede Sociaal Domein en in de brede sociale basis. En ik zou graag weten, als andere collega's het ook een goed idee vinden om daar weer een open gesprek over te hebben, of een open sessie over te hebben, of collega's bereid zijn mee te denken om daar een motivatie voor te schrijven, al dan niet in samenwerking met of met input vanuit het college.

Wethouder BOOIJ: Heel graag.

De VOORZITTER: Duidelijk, dan gaan we naar mevrouw Ballieux, GroenLinks.

Mevrouw BALLIEUX: Dank u wel voorzitter, ik wil de wethouder en ook de collega's heel erg bedanken want we hebben volgens mij echt het goede gesprek. Mevrouw Van der Meij zei ook 'we moeten

ook lastige vragen stellen' en daar ben ik het mee eens want uit de beantwoording daarvan zien we ook welke kant we op moeten gaan. Ik wil twee dingen zeggen in dit stadium. Het eerste is dat dat PxQ-verhaal bijvoorbeeld een van de dingen is die in 2016 in de nulmeting van de Rekenkamercommissie al naar voren is gekomen, samen met andere vragen die zij toen hebben gesteld en niet hebben kunnen beantwoorden over hoe het zou gaan met het Sociaal Domein. Daarom wil ik vragen of we wat u nog gaat aanleveren aan de raad in samenhang mogen of kunnen bespreken met wat de Rekenkamercommissie ons oplevert. Als ze de opdracht aannemen, maar dat denk ik haast wel. Dat zal toch wel een paar maanden duren. Ik hoop dat we dat in samenhang kunnen bespreken. Het tweede is een hartenkreet van mij en dat is dat we ook echt wel problemen hebben in het Sociaal Domein en die zou ik ...

De VOORZITTER: Rondt u af, u bent door uw tijd heen, mevrouw Ballieux.

Mevrouw BALLIEUX: Ja, nog een slotzin. Dat gaat bijvoorbeeld over de 14% overbelaste mantelzorgers, die betalen eigenlijk al een prijs, dus daar mogen we niet aan tornen. Laten we integraal kijken.

De VOORZITTER: Dank u wel mevrouw Ballieux. Ik zie nog een handje bij mijnheer El Idrissi, is dat nog actueel?

De heer EL IDRISSE: Ik wilde nog reageren, dat klopt. Ik wilde nog reageren op mijnheer Boscher die toch een aantal keer de brede sociale basis noemt. Op zich is het helemaal niet erg om het daarover te hebben, maar welke dingen uit de sociale basis zou mijnheer Boscher dan willen loslaten? Om het daar eens over te hebben, ik denk dat u een causale relatie legt met de sociale basis en de tekorten die er op dit moment zijn. Is die causale relatie er? Of zegt u 'we moeten vanuit die basis eigenlijk andere dingen gaan doen'?

De VOORZITTER: Mijnheer Boscher.

De heer BOSCHER: Ik denk... We hebben ook geprobeerd duidelijkheid te krijgen in hoe groot die sociale basis is, wat daarin omgaat. Die beantwoording is niet helemaal goed gegaan, alleen denk ik dat we keuzes moeten maken. Dat betekent niet dat we alles wegsnoeien, maar dat we misschien eens tegen het licht moeten houden 'wat doen we allemaal?' Want ik vind dat we nu met deze maatregelen best in de harde, toch broodnodige zorg aan het snijden zijn, of in ieder geval proberen die af te remmen, terwijl er misschien in de sociale basis wel dingen zijn waarvan je denkt 'daar zouden we misschien makkelijker op kunnen bezuinigen zonder dat dat onrecht doet aan de zorgplicht die we hebben als gemeente naar onze jongeren'. Daar zou ik een open debat over willen voeren.

Wethouder BOOIJ: Voorzitter, mag ik nog even de laatste vraag van mijnheer El Idrissi beantwoorden?

De VOORZITTER: Ja, daarna ga ik afsluiten.

Wethouder BOOIJ: U heeft het erover of ik een keuze kan maken voor een budgetplafond ja of nee, of dat wij als gemeente een keuze kunnen maken voor een budgetplafond of niet. Dat is nu net wat we willen onderzoeken want er zitten aan elk voorstel dat we u voorgelegd hebben, dat in dit voorstel staat, voordelen en nadelen en dat moet je met elkaar in evenwicht kunnen brengen. Als ik u vertel dat we laatst al een brief hebben gekregen van een instelling die zegt 'door de budgetplafonds in de omliggende gemeenten krijg ik nu als instelling ineens een enorme toename van crisissituaties en daar ben ik ook niet op voorbereid als instelling want dat had ik ook niet verwacht', blijkt wel, aan welke knop je ook draait, het heeft gevolgen. Die moeten we heel goed in kaart brengen en dat is het

voorstel dat voor u ligt: we gaan in gesprek met de aanbieders om dit door te spreken en we gaan kijken naar wat de effecten zijn van de maatregelen die we nemen, de financiële effecten, maar ook het waterbed en de rimpeling richting onze inwoners. Want een ding staat ook voor mij vast: we hebben een zorgplicht en we willen de zorg zoals we die nu hebben, graag in stand houden voor al onze inwoners. Daar wil ik graag mee afsluiten en ik ga graag het gesprek met u aan, meerdere keren zelfs, als dat mag. Ik heb hier heel veel aan gehad, dank u wel. Dank u wel voor uw ondersteunende woorden en ideeën. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel mevrouw Booi, Ik wil een voorstel doen aan uw raad. We zijn nu net door de eerste termijn heen en er is niet echt een debat geweest en ik hoorde mijnheer Klijn in het begin al iets suggereren over een sessieverzoek. En mijnheer Boscher stelt de vraag 'wat is nu eigenlijk die brede sociale basis en wat kunnen we daarmee?' Ik denk dat het verstandig is dat we daar nog...

Wethouder BOOIJ: Voorzitter, het was toch geen debat, het is toch gewoon een sessie?

De VOORZITTER: Nee, het is een sessie inderdaad, maar met elkaar in gesprek gaan in een sessie is niet ongebruikelijk in de tweede termijn, zoals u weet. Dus mijn voorstel is te kijken of er behoefte is aan een tweede termijn om dit nader te bespreken. Wat mij betreft mag dat even met handjes. Digitale handjes. Ik zie er heel veel, ik denk dat het nagenoeg unaniem is. Ik zie zeven handjes dus dat lijkt me voldoende draagvlak voor een vervolgsessie. Dan gaan we verzoeken aan het presidium die vervolgsessie voor de tweede termijn in te plannen en schors ik de vergadering tot 22.15 uur wanneer we de stemmingen gaan doen.

Schorsing.